

Wyrok z dnia 11 grudnia 2001 r.

II UKN 657/00

Nieważność postępowania zachodzi także wówczas, gdy sąd przed wydaniem wyroku nie został powiadomiony o śmierci strony (art. 379 pkt 2 KPC). Na podstawie art. 96 KPC wszystkie działania podjęte przez pełnomocnika po śmierci mandanta są bezprawne, z wyjątkiem czynności zmierzających do zawieszenia postępowania.

Przewodniczący SSN Teresa Romer, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Maria Tyszel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2001 r. sprawy z powództwa Bogdana P. przeciwko K. Holdingowi Węglowemu S.A. Kopalni Węgla Kamiennego „W.” w K. o odszkodowanie i rentę wyrównawczą, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 lutego 2000 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 25 lutego 2000 r. [...] oddalił apelację K. Holdingu Węglowego S.A. Kopalni Węgla Kamiennego „W.” w K. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 16 lipca 1999 r. [...], w sprawie z powództwa Bogdana P. o jednorazowe odszkodowanie oraz rentę wyrównawczą z tytułu wypadku przy pracy, jakiemu uległ w dniu 16 listopada 1984 r. jako pracownik strony pozwanej. Sąd pierwszej instancji prawomocnym wyrokiem częściowym z dnia 9 lutego 1996 r. zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 10.297 zł tytułem odszkodowania przysługującego na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach przysługujących z tytułu wypadków przy pracy i

chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.), a następnie wyrokiem - zaskarżonym apelacją - zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 20.271,36 zł tytułem skapitalizowanej renty za okres od 12 stycznia 1990 r. do 31 maja 1995 r. oraz rentę wyrównawczą za okres od 1 czerwca 1995 r. w kwotach określonych w pkt 1 sentencji. Sąd Apelacyjny uznał za prawidłowe zarówno ustalenia faktyczne i podstawę prawną, jak i zaakceptował pogląd, że uwzględnienie (podniesionego przez stronę pozwaną) zarzutu przedawnienia naruszałoby zasady współżycia społecznego.

W kasacji strona pozwana zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, „a w szczególności art. 361, 435 § 1 i art. 442 w związku z art. 5 KC” oraz naruszenie przepisów postępowania, „a zwłaszcza art. 174 § 1 pkt 1 w związku z art. 391 i art. 96 KPC” i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach lub Sądowi pierwszej instancji - przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, co następuje:

Kasacja jest środkiem zaskarżenia o charakterze ściśle prawnym i zgodnie z art. 393¹¹ KPC Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach zakreślonych wskazanymi w niej podstawami i wnioskami, jednakże nieważność postępowania bierze pod rozwagę z urzędu. Jest poza sporem, że powód zmarł w dniu 20 października 1999 r., a więc przed wydaniem zaskarżonego wyroku. Pełnomocnik powoda nie powiadomił Sądu Apelacyjnego o jego śmierci i występował w sprawie, mimo że stosownie do art. 96 KPC jego pełnomocnictwo wygasło; był umocowany jedynie do podejmowania czynności procesowych zmierzających do zawieszenia postępowania. Bezprawne działanie pełnomocnika nie zmienia jednak faktu, że w świetle art. 379 pkt 2 KPC postępowanie apelacyjne i zaskarżony wyrok są dotknięte nieważnością, a skoro wyrok z tej przyczyny podlega uchyleniu - bezprzedmiotowe było rozpoznawanie usprawiedliwienia pozostałych podstaw kasacyjnych.

Mając na uwadze, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 393¹³ § 1 w związku z art. 393¹⁹ KPC Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

=====